

VÝZVA PRO AUTORY

ČASOPIS STUDIA PAEDAGOGICA
ROČNÍK 16, ČÍSLO 1, ROK 2011

TÉMA: ŘEČ ŠKOLY

Připravované číslo *Studia paedagogica* jsme nazvali **Řeč školy**. Rádi bychom v něm otevřeli prostor příspěvkům, které z různých úhlů pohledu zkoumají komunikační procesy v prostředí školy stejně jako komunikaci mezi školou a vnějším prostředím. Víme, že jde o komunikaci specificky strukturovanou a nesoucí specifické obsahy. Zároveň v sobě každá komunikační akce nese prvky vyjednávání a ustavování mocenských a jiných vztahů mezi zúčastněnými aktéry. Tyto tři složky – struktura, obsah a vztahy – jsou pro uvažování o komunikaci ve škole stěžejní.

Název celého čísla **Řeč školy** odkazuje ke skutečnosti, že užívání jazyka je základním atributem komunikace mezi lidmi. Zajímá nás proto, čím je charakteristický jazyk užívaný ve škole.

Jaká jsou specifika školního jazyka? Jak se liší jazyk užívaný učiteli a jazyk užívaný žáky? Jakými slovy učitelé hovoří o vizi, poslání a smyslu školy? Jakým způsobem žáci narativně uchopují svou žitou školní zkušenost?

Komunikační problematiku ovšem v žádném případě nechceme omezovat pouze na jazykovou složku. Zajímá nás obecně komunikace mezi učitelem a žáky. Ačkoliv má zkoumání tohoto typu komunikace v české pedagogice silnou tradici, představuje pole, které nikdy nemůže být probádáno vyčerpávajícím způsobem. Přitom jde o zcela klíčovou oblast, neboť most mezi věděním (učitele) a učením (žáků) je tvořen právě komunikací. Skutečnost, že máme k dispozici řadu starších výzkumů na toto téma, vybízí ke srovnávání – do jaké míry se proměnila pedagogická komunikace v našich školách během posledních dvaceti let?

Jaké typy otázek učitelé kladou a jaká je míra jejich kognitivní náročnosti? Jaké hodnotící způsoby žáci od učitelů dostávají? Jaká komunikační pravidla jsou ve třídě nastavena? Do jaké míry jsou tato pravidla vytvářena učiteli a do jaké míry se na nich podílejí žáci? K jakým efektům vede vyšší míra aktivní žákovské participace na komunikaci ve třídě?

Vedle toho, že chceme sledovat komunikaci jako proces, bychom rádi věnovali pozornost těm charakteristikám jednotlivých aktérů, které do komunikace nějakým způsobem vstupují a mohou ji ovlivňovat.

Jakým způsobem vstupuje do komunikace interpersonální styl učitele? Jak ochotně se do komunikace zapojují různé skupiny žáků? Existují v tomto směru rozdíly mezi chlapci a dívkami či mezi žáky s rozdílným prospěchem?

A konečně bychom do připravovaného čísla chtěli zahrnout nejen to, co se odehrává uvnitř školy, ale také to, co směřuje za její hranice. Máme tím na mysli komunikaci mezi školou a rodinami žáků. Aktuálně prosazovaným pedagogickým ideálem je intenzivní spolupráce a partnerství mezi oběma stranami. Dosažení takového stavu však předpokládá neustálé vyjednávání a funkční komunikační kanály. Zároveň se každá škola nějakým způsobem prezentuje nejen vůči rodičům, ale i vůči širší veřejnosti. V situaci, kdy se školství marketizuje a nastává konkurenční boj o žáky, se různé formy prezentace stávají důležitou součástí komunikačních strategií školy.

Co je obsahem komunikace mezi rodinou a školou? Jaké požadavky formulují rodiče ve vztahu ke škole, a co naopak škola požaduje od rodičů? Při jakých příležitostech spolu učitelé a rodiče komunikují? Vnímají vzájemnou komunikaci jako bládkou a neproblematickou, nebo spíše jako obtížnou a frustrující? Jaké prostředky škola využívá pro marketingovou komunikaci? Na koho jsou tyto strategie orientovány? Jaké typy zpráv o sobě škola těmito cestami sděluje?

Uvedené otázky samozřejmě ani zdaleka nepokrývají šířku pole, které se při zkoumání „řeči školy“ nabízí, přesto doufáme, že poslouží jako inspirační impulz pro autory, kteří nám mohou k publikaci nabízet původní empirické či teoretické studie.

Abstrakty (v délce 200–400 slov) přijímáme do **31. prosince 2010** na e-mailové adrese studiapaedagogica@phil.muni.cz. Uzávěrka pro plné texty je **28. února 2011**. Všechny příspěvky procházejí recenzním řízením, na jehož základě redakce rozhodne o přijetí textu k publikaci. Abstrakt v českém a anglickém jazyce bude součástí textu uveřejněného v časopise.

Časopis vyjde v září 2011. Editory čísla **Řeč školy** jsou Klára Šedřová a Roman Švaříček. Další informace i podrobnější pokyny pro autory je možné nalézt na adrese www.phil.muni.cz/wupv/casopis.